CZU: 595.76 https://doi.org/10.53040/ppap2023.09

SEMNALĂRI NOI ÎN GRUPUL PEDERINELOR (COLEOPTERA, PAEDERINAE, STAPHYLINIDAE) DIN REPUBLICA MOLDOVA

MIHAILOV Irina
Institutul de Zoologie al USM, Chișinău, Republica Moldova
**https://orcid.org/0000-0002-6804-4742,*
e-mail:irinus1982@yahoo.com

Summary. In the paper are presented two new species from the subfam. Paederinae (order Coleoptera, family Staphylinidae) found in the natural habitats of the Republic of Moldova. 1. *Medon piceus* (Kraatz, 1858), a species with eurytopic distribution, populates forest areas, appearing sporadically. 2. *Astenus discopunctatus* (Say, 1831), adventive species, detected in the oak forest litter mixed with hornbeam. For each species are described, the collection points, status, morphological features, geographical distribution, accentuation of the bioecological category, the place of maintenance in the collection: Coleoptera, Staphylinidae.

Keywords: *subfam. Paederine, Staphylininae, fam. Staphylinidae, Coleoptera, Medon piceus, Astenus discopunctatus, new species*

Introducere. În lucrare sunt abordate în premieră stafilinidele *Medon piceus* (Kraatz, 1858) și *Astenus discopunctatus* (Say,1831) din subfamilia Paederinae, ambele găsite în partea de centru a țării. Acest grup de stafilinide posedă reprezentanți cunoscuți și înregistrați în ecosistemele naturale și antropizate pe teritoriul Republicii Moldova din genurile: *Achenium, Astenus, Lathrobium, Leptobium, Ochthephilum, Tetartopeus, Lithocharis, Sunius, Medon, Paederus, Scopaeus, Rugilus,* etc. Sunt diverși ca formă, colorație, statut, distribuție biotopică și popularea microhabitatelor. Rezultatele urmăririlor faunistice enumeră peste 500 exemplare, luate în evidență. În colecție se păstrează 37 specii și peste 270 exemplare.

Materiale și metode. Cercetarea pederinelor s-a realizat pe baza materialului colectat în perioade și puncte diferite. *Perioada cercetărilor*: în studiu sunt cuprinși anii '70 (1972, 1977), 2011, 2012. *Punctele colectării*: s-a cercetat ariile de păduri din: Strășeni, Orhei și Anenii Noi. *Metodele aplicate*: scuturarea stratului de litieră, săpături de sol, flotația pentru înmuierea lemnului și extragere, colectarea manuală pe suprafețe deschise. *Materiale folosite*:

containere de plastic, foarfece, pungi de polietilenă, hîrtie de filtru, soluție alcool etilic de 70%, etc.

Rezultate și discuții.

***Medon piceus* (Kraatz, 1858)** (subfam. Paederinae, fam.Staphylinidae)

Prezența în Republica Moldova. Calfa 25.05.1972 - 1♀ pădure, litieră; Rezervația Codrii, Lozova, 20.06.1972 - 2♀♀ litieră; Ivancea, 27.02.1977 - 2♂♂, pădure, litieră, colectat: Ostaficiuc V. Telița, Anenii Noi, 2 (1♂, 1♀), rezervație peisagistică, colectat: Neculiseanu Z. Căpriana, Strășeni, 14.06.2012 - 1♀, 19.06.2012 - 1♀, lemn de tei, colectat: Ciubcic V., Mihailov I.

Statut. Posedă un caracter de repartiție euritop (Prudhomme J. C., 2017). În țara noastră este găsit în habitatele de pădure, sub litieră și sub lemnul în proces de descompunere. Poate manifesta apariție sporadică și repartiție locală.

Caracteristica morfologică. Adultul atinge în lungime 4-4,5 mm. Colorația corpului este de nuanță roșcat cu maro închis. Capul ușor mai închis la culoare, dominînd nuanța roșcată. Capsula cefalică este mai alungită, cu rotunjiri spre unghiurile laterale (aria oculară și postoculară). Corpul în întregime este acoperit cu o punctuație accentuată, cu microsculptură slabă. Pronotul alungit, puțin mai îngustat decît capul. Suprafața capului și a pronotului este strălucitoare, cu o linie mediană netedă. Elitrele sunt fine, cu puntuație deasă, mai lungi decît protoracele. Picioarele și antenele sunt de culoare roșietică pînă la maro roșcat. Organul copulator este asemănător cu al speciei *Medon brunneus*, însă elementul care indică deosebirea, sunt perii spinoși, numeroși și denși, prezenți pe marginea posterioară al celui de-a 5-lea sternit abdominal la specia *Medon piceus*. (Lompe V. A., accesat: 06.07.2023; Coiffait, 1984).

Figura 1. Prezentarea adultului *Medon piceus* (Kraatz, 1858), foto original Mihailov I.

Răspândirea geografică. Specia acoperă vestul și centrul Europei. În Polonia, este un coleopter rar, uneori înregistrat doar în câteva regiuni din partea de sud a țării. Se întâlnește în solurile turboase, pe mușchi din genul *Sphagnum* Ehrhardt, în litiera pădurilor, pe malul izvoarelor (Burakowski B., 1979; Ruta R., 2007). Conform Fauna Europaea, specia este menționată în: Belgia, Marea Britanie, Republica Cehă, Franța, Germania, Italia, Spania, Portugalia, Malta, Norvegia (Fauna Europaea, accesat: 06.07.2023; Löbl I., Smetana A., 2004). Prezența speciei este înregistrată și în Ucraina (regiunea Volînsk, r-l Șațkii, s.Pișea, pădure în amestec cu dominarea pinului), (Gontarenko A. 2013).

Categorizarea bioecologică. Se încadrează în corelație de simbioză cu furnicile, populează mușuroaiele (Staniec B., Zagaja M., 2008). Specie saprobiontă, humicolă. Poate fi întîlnită pe malurile apelor curgătoare. Zboară la capcana cu lumină.

Colecția (Coleoptera, Staphylinidae). Specia este depozitată în colecția Muzeului de Entomologie din cadrul Institutului de Zoologie, cutia 22 (figura 1).

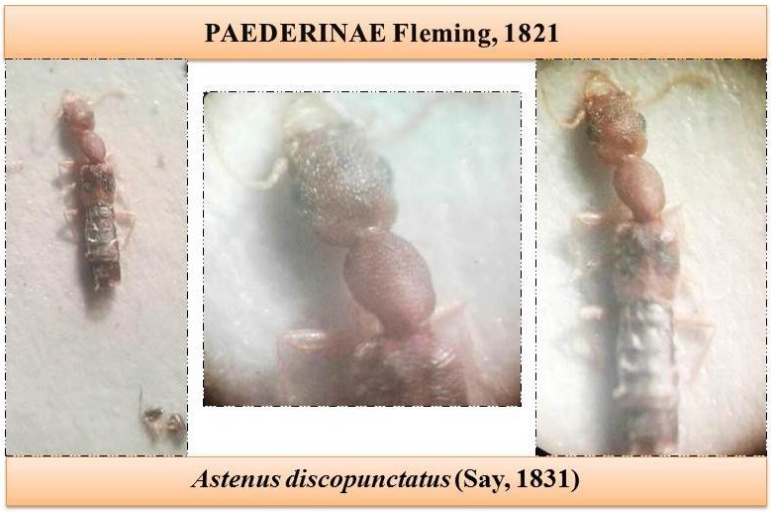

Figura 2. Prezentarea adultului *Astenus discopunctatus* (Say, 1831), foto original Mihailov I.

***Astenus discopunctatus* (Say,1831)**(subfam. Paederinae, fam.Staphylinidae)

Prezența în Republica Moldova. Rezervația Științifica Codrii, s.Lozova, r-l Strășeni, 19.07.2011 - 1ex., pădure de stejar în amestec cu carpen, litieră, colectat: Mihailov I.

Statut. Specie adventivă (Bosquet Y., 1991).

Răspândirea geografică. Este originară din SUA (Bosquet Y, 1991), menționată în Canada. În Europa este specificată în lista stafilinidelor din Republica Cehă (biolib.cz, accesat: 10.07.2023)

Caracteristica morfologică. Atinge dimensiuni mici. Adultul este de culoare galben maroniu. Întreg corpul este punctat. Capsula cefalică, bombată, spre zona antenală mai lat. Ochii rotunzi, accentuați. Tîmplele alungite. Elitrele lungi și înguste, nuanțate în brun roșcat.

Categorizarea bioecologică. Preferă zonele umede. Unele specii din genul *Astenus* preferă zonele uscate, terenurile deschise. Populează habitatele de stepă, silvostepă, agrocenozele agricole – plantațiile de soia, arbuștii ornamentali pe rol de garduri vii, etc. (Brunke A.J., 2011). Specie higrofilă.

Colecția (Coleoptera, Staphylinidae). Specia este depozitată în colecția Muzeului de Entomologie din cadrul Institutului de Zoologie, cutia 20 (figura 2).

Informația prezentată este parte din cercetarea științifică conform proiectului instituțional: Program de Stat - EVOLANTER, cod: 20.80009.7007.02.

Concluzii. Grupul de stafilinide din subfamilia Paederinae devine mai complet cu două specii adăugătoare, semnalate în fauna țării noastre în premieră: *Medon piceus* (Kraatz, 1858) și *Astenus discopunctatus* (Say,1831). Baza materialului prezentat în lucrare constituie înregistrările din registrul faunistic de urmărire și cel al colecției (Coleoptera, Staphylinidae).

Bibliografie

1. Astenus discopunctatus (Say, 1831) In: Biolib. https://www.biolib.cz/ (accesat: 10.07.2023).
2. Bosquet Y., Checklist of beetles of Canada and Alaska. 1991. p.1-139 (p.117).
3. Burakowski B., Mroczkowski M., Stefańska J. Chrząszcze Coleoptera – Staphylinidae, część 1. Katalog Fauny Polski. Warszawa. XXIII, 6, 1979. p.1-310.
4. Brunke A.J., Diversity, Habitat Use and Potential Biocontrol Services of Rove Beetles (Coleoptera: Staphylinidae) in Soybean Agroecosystems and Adjacent Hedgerows. 2011 p.1-300.

5. Coiffait H. Coleopteres staphylinides de la region Palearctique occidentale. Sous famille Paederinae, Tribu Paederini 2. Sous famille Euaesthetinae. Toulouse, 1984. p.1-424 (p.57-58).
6. Gontarenko A. Interesnye nakhodki Zhukov stafilinid (Coleoptera, Staphylinidae) iz Ukrainy. V: Ukrainian Entomological Society, 2013. https://www.researchgate.net/publication/337155242 (accesat:06.07.2023).
7. Löbl I., Smetana A. Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 2. Hydrophiloidea, Histeroidea, Staphylinoidea. Apollo Books. 2004. 942 p.
8. Lompe V. A. Kafer Europas. Medon. (Coleoptera, Staphylinidae, Paederinae): In: https://coleonet.de/coleo/texte/medon.htm (accesat: 06.07.2023).
9. Medon piceus (Kraatz, 1858). Fauna Europaea. In: https://fauna-eu.org/cdm_dataportal/taxon (accesat: 06.07.2023).
10. Prudhomme J. C., Une étude locale de la biodiversité : inventaire des coléoptères du domaine de la foundation Pierre Vérots à Saint-Jean-de-Thurigneux (Ain, France). 5. Les Staphylinidae. In: Bull. mens. Soc. linn. Lyon, 2017, 86 (7-8). 2017. p. 221 - 250 (p.234).
11. Ruta R. Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) kserotermicznych wzgórz Byszewickich w Dolinie Noteci. Nowy Pam. Fizjogr., 5, 2007. p.49-107.
12. Staniec B., Zagaja M. Rove-beetles (Coleoptera, Staphylinidae) of ant nests of the vicinities of Leżajsk. Ann. UMCS, C, 63 (1/9), 2008. p.111-127.